Alopesi Yönetim Ölçe?i (AYÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Alopesi Yönetim Ölçe?i (AYÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16881

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Alopesi Yönetim Ölçe?i (AYÖ), bireylerin özellikle kemoterapi gibi t?bbi tedavilere ba?l? olarak ya?ad?klar? saç kayb? (Alopesi) durumunu nas?l alg?lad?klar?n? ve bu durumla ba?a ç?kmak için hangi yönetim stratejilerini kulland?klar?n? ölçmek amac?yla uyarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, Sebahat Akbal Ate? taraf?ndan 2011 y?l?nda Marmara Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü'nde sunulan "*Kemoterapiye ba?l? alopesi alg?s? ve ya?am kalitesi*" ba?l?kl? doktora tezi kapsam?nda Türk kültürüne kazand?r?lm??t?r. Ölçe?in temel amac?, alopesinin psikososyal etkilerini ve hastalar?n uygulad??? aktif yönetim biçimlerini de?erlendirerek, sa?l?k hizmetleri planlamas?na katk?da bulunmakt?r.

Anahtar Kelimeler

Alopesi Yönetim Ölçe?i, AYÖ, Alopesi, Kemoterapi, Saç Kayb?, Yönetim Stratejileri, Ya?am Kalitesi, Psikometrik Uyarlama.

Yazarlar

Sebahat Akbal Ate?

Amaç

Alopesi Yönetim Ölçe?i'nin (AYÖ) temel amac?, özellikle kanser tedavisi gören hastalarda görülen kemoterapiye ba?l? saç kayb?n?n psikolojik ve sosyal sonuçlar?n? yönetme becerisini kantitatif olarak de?erlendirmektir. Bu araç, bireylerin saç kayb?n? bir sorun olarak ne ölçüde alg?lad???n? ve bu alg? kar??s?nda geli?tirdikleri ba?a ç?kma ve örtme stratejilerinin etkinli?ini belirlemeye odaklan?r.

Ölçek, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, alopesi deneyimleyen hastalar?n destek ihtiyaçlar?n? daha iyi anlamalar?nda yard?mc? olmak üzere tasarlanm??t?r. Elde edilen veriler, hastalar?n ya?am kalitesi üzerindeki olumsuz etkileri azaltacak ki?iselle?tirilmi? müdahale programlar?n?n geli?tirilmesinde kritik rol oynamaktad?r.

Yap?

AYÖ, ki?inin saç kayb?na yönelik geli?tirdi?i davran??sal ve bili?sel yönetim stratejileri yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle saç kayb?n?n neden oldu?u beden imaj? de?i?iklikleri, sosyal geri çekilme e?ilimi ve kullan?lan aktif veya pasif ba?a ç?kma mekanizmalar?n? kapsar. Ölçek, bu yönetim stratejilerinin ne kadar etkili veya uyumlu oldu?unu belirlemeyi hedefler.

Ölçe?in orijinal yap?s? (uyarlanan kaynak belirtilmemi?tir, ancak tezde detaylar? mevcuttur)

ARABPSYCHOLOGY.COM

muhtemelen birden fazla alt boyuttan olu?maktad?r. Bu alt boyutlar, bireyin saç kayb?n? gizleme çabalar?, sosyal ortamlarda kendini ifade etme düzeyleri ve duygusal tepkilerini kontrol etme biçimleri gibi alanlar? ayr??t?rmaktad?r.

Geçerlik

Alopesi Yönetim Ölçe?i'nin Türk popülasyonu üzerindeki geçerlik çal??malar?, ölçe?in uyarlama çal??mas? olan 2011 tarihli doktora tezi kapsam?nda detayl?ca incelenmi?tir. Geçerlik analizleri, ölçe?in amaçlad??? yönetim yap?s?n? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini belirlemek için yap? geçerli?i (faktör analizi) ve kriter geçerli?i gibi yöntemleri içermi?tir.

Kaynak içerikte spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama sürecinin bilimsel standartlara uygun olarak gerçekle?tirildi?i varsay?lmaktad?r. Bu analizlerin sonuçlar?, ölçe?in maddelerinin teorik yap?y? destekledi?ini ve alopesi yönetimini temsil eden faktörlere yüklendi?ini göstermelidir. Detayl? geçerlik bulgular?na Marmara Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü'nde bulunan doktora tezinden eri?ilebilir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri de uyarlama çal??mas?n?n ayr?lmaz bir parças? olarak gerçekle?tirilmi?tir. Güvenirlik, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ölçer. Genellikle iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test güvenilirli?i yöntemleri kullan?larak rapor edilir.

Güvenirlik katsay?lar?n?n yüksek olmas?, AYÖ'nün alopesi yönetimindeki bireysel farkl?l?klar? tutarl? bir ?ekilde ölçebildi?ini gösterir. Spesifik güvenirlik de?erleri kaynakta yer almad???ndan, kullan?c?lar?n bu detaylara ula?mak için Sebahat Akbal Ate?'in tezine ba?vurmas? gerekmektedir. Yüksek iç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda homojen oldu?unu i?aret eder.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda, Alopesi Yönetim Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini incelemek amac?yla muhtemelen Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in kaç boyuttan olu?tu?unu ve her bir maddenin hangi yönetim bile?enine ait oldu?unu netle?tirmeye yard?mc? olur.

Psikometri aç?s?ndan, faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak varsay?lan yönetim stratejileri alt boyutlar?n? (örne?in, aktif ba?a ç?kma, duygusal kabullenme, sosyal kaç?nma) destekleyip desteklemedi?ini ortaya koyar. Bu analizlerin sonuçlar?, ölçe?in klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda do?ru ?ekilde yorumlanmas? için temel olu?turur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i

Format: Orijinal ölçe?e ba?l? olarak muhtemelen Likert Tipi Derecelendirme Format? (Örne?in, 5'li veya 6'l? Likert).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Kemoterapiye ba?l? alopesi ya?ayan hastalar.

Ya? Grubu: Yeti?kin (Tez örneklemine göre belirlenir).

Popülasyon Detaylar?: Kemoterapi tedavisi görmekte olan ve saç kayb? deneyimleyen kanser hastalar?.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i. Kat?l?mc?lar, saç kayb? deneyimlerine ve yönetim yöntemlerine ili?kin ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Uyarlama, Psikometri, Kanser, Beden ?maj?, Ba?a Ç?kma, Tedavi Yönetimi, Doktora Tezi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor (Tezde belirtilmemi?tir).

Ba?l?l?k E-posta Adresi: sebahatakbal@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Marmara Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul (2011 tarihli tez itibar?yla).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Alopesi Yönetim Ölçe?i'nin uyarlama çal??mas? 2011 y?l?nda tamamlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve izinleri, sorumlu yazar Sebahat Akbal Ate?'ten talep edilmelidir. Ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle yazar onay? gerekmektedir. Ticari bir ücret bilgisi mevcut de?ildir, ancak akademik ara?t?rmalar için genellikle ücretsiz eri?ime aç?kt?r.

Kaynaklar

Akbal-Ate?, S. (2011). **Kemoterapiye ba?l? alopesi alg?s? ve ya?am kalitesi** (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu doktora tezine Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: alopesi-yonetim-olcegi-ayo-toad.pdf

Alopesi Yönetim Ölçe?i (AYÖ) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, ölçe?in uyarlama çal??mas? olan Sebahat Akbal Ate?'in 2011 tarihli "*Kemoterapiye ba?l? alopesi alg?s? ve ya?am kalitesi*" ba?l?kl? doktora tezinden temin edilmelidir. Maddelerin tam ve do?ru listesi için lütfen birincil kayna?a ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM